

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; a pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izposredništvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica 24.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: petič vrsta 15 v, osmrtine, poslana v zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Zlorabljen ime.

Nikomur ni neznano, kako so pred par leti zlorabili Nemci ime svojega znanega pisatelja Roseggerja, da so v njegovem imenu začeli zbirati t. zv. Roseggerjev sklad, katerega so namenili posebno pomemčenju slovenskih dežel. Rosegger si je s svojimi deli pridobil ime tudi izven Nemcev in sam je bil visoko nad tem, da bi smatral potujčevanje za kulturno delo. Rosegger sam je pozneje izjavil, da s svojo zbirko ni mislil na pomemčenje drugih narodnosti ampak pred vsem na nemške šole — in teh Nemci doma dovolj potrebujejo. Toda Nemcem je bilo Roseggerjevo ime dobrodošlo, da so apelirali na nemško javnost ter zbrali milijonski sklad za nemške šole po slovenskih krajih. Renegati so se veselili, da morejo zlorabiti ime nemškega pisatelja, in so s tem zamračili njegovo čisto ime. Vsakdo spoštuje Roseggerjevo umetnost, njegovo ljubezen do zelene Stajerske, do prirode in mladine, nihče na svetu pa ne bo spoštoval hujškanja na drugo narodnost. Rosegger sam dobro ve, da narod ne zmaguje s kupljenimi ljudmi, ampak s tem, da svoje ljudi prav in dobro vzgaja. Zato ni treba fondov za potujčevanje. Vse Roseggerjevo delo spominja, da mu je na srcu pred vsem prava vzgoja domače mladine. Oni, ki so v njegovem imenu hujškali proti Slovincem so zlorabili njegovo ime.

To mnenje nam potrjuje Roseggerjev članek v marčevi številki "Heimgartena". Tam se Peter Rosegger pritožuje, kako hočejo gotovi ljudje zlorabiti njegovo ime. Pravi: Ne morem povedati kako me ljudje mučijo. V deželah nemškega jezika menda ni nobene neumne misli, ki bi mi ne bila v pismih predložena, da bi jo pomagal uresničiti. Nazadnje mine človeku humor, da bo prijel prvo reč in jo vrgel na bučo ljudem, ki so tako pametni, da imajo velike ideje in tako neumni, da jih ne uresničijo. Meni ni prišlo nikoli na misel, da bi tuje ljudi, ki imajo svoj poklic nadlegoval z mislimi, ki so neplodne in neizvedljive. Tako toži Rosegger in pripoveduje, kaj vse ljudje od njega zahtevajo. Vse se obrača nanj za reklamo. Razni založniki trgovci se obračajo nanj, da bi izdali to in ono pod njegovim imenom. Drugi zopet žele, naj uresniči z novo zbirko sanatorij ali kak drug primeren zavod.

Nekdo ga prosi, naj bi zbral vse resnicoljubne ljudi s celega sveta na kongres, kjer bi se določilo, kaj je res. Drugi ga prosi, naj odgovori, kaj je storiti z nekim zamorčkom v Italiji itd. Lepo je, ako imajo Nemci do svojega pisatelja tako zaupanje, toda značilno je, kako se hoče tuintam zlorabiti njegovo ime. In tako so ga zlorabili tudi pri napadu na slovensko zemljo. Peter Rosegger ima prav, da v svoji tožbi nekako protestira proti temu. Le slabotni ljudje in slabe misli potrebujejo napačne firme, da morejo eksistirati. V.

Čenstohov.

Pečati se moramo tudi mi s procesom, ki se vrši te dni v Piotrkovu; saj se zanjama zanj cel kulturni svet. Nečemo iz teh senzacionalnih dogodkov kovati kapital, zdi se pa nam primerno, da na podlagi tega procesa pojasnimo nekatera tudi za nas važna vprašanja. To tem bolj, ker prav sedanji postni »Škofijski list« razpravlja o spolnem vprašanju. Čenstohovski proces je najboljši postni »pastirski list«.

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

On-baši ga začuden pogleda.

»Oj, to je predaleč.«

In poklekniš k neki kladi, opre na njo svojo martinko ter meri kakih deset sekund.

Puška je počila; krogla je dvignila prah za nekoliko korakov strani od cilja.

Lahna zloba se je vsedla na Šerifagovo čelo, ki je nakrat zarudelo.

»Se enkrat!« reče in oprši se ob klado, meri za kako minuto. Ko je puška počila, je poskočil ter vprl pogled v grm, toda videl je, da se je skadilo dokaj visoko nad njim.

»Strela ga udri!« reče razjarjen; »despot-efendi, tako oddaljen cilj si ne izbere nihče! Streljaj sedaj ti! Toda povem ti, da ti odide krogla zaman. Glej, da zadeneš vsaj klado«, doda ironično.

Igumen se vstopi, dvigne puško, jo pritisne k licu ter hipoma vstrelj.

Grm se je skadil.

»Se mi je zvesta škrtarica!« omeni igumen.

»Slučajno!« zakliče on-baši; »še enkrat...«

Igumen zopet pomeri in vstrelj. Krogla je

tudi sedaj zadela grm. On-baši obledi in reče

jezno:

»Kišiš efendi! ti imaš dobro oko, samo

da tega jaz ne verjamem, da že leto dni ne bi

* Kišiš = menih, torej; gospod menih.

Poljsko versko vprašanje.

Znano je, da so Poljaki najbolj katoliški narod in da radi ob vsaki priliki povdarjajo svojo zvestobo do katoliške cerkve; to se godi celo pri prireditvah, ki so čisto narodnega značaja (sokolstvo, jubileji, slavnosti). To postopanje Poljakov bo razumljivo vsakemu, ki pozna količjak poljsko zgodovino. Reformacija je na Poljskem trajala le malo časa, kmalu so jo zadušili jezuitje, njim na čelu slavni Skarga; protireformacija se je jezuitom tem lažje posrečila, ker so Poljaki prav tedaj stali v boju proti raznim drugoverskim narodom. Tako jim je boj za domovino postal istoveten z bojem za vero. Ne smemo pozabiti, da sta kraljestvo Poljsko razdelili predvsem dve državi: pravoslavna Rusija in protestantska Nemčija. V boju za novo združenje vseh delov poljskega kraljestva je bila vera važna stvar in tudi boji v začetku 18. veka so imeli verski značaj. Tako je ostala v narodu verska tradicija: boj za domovino je bil ob enem boj za vero. In danes se istotako bori poljski narod proti drugoverskemu sovražniku: na vzhodu proti pravoslavni Rusom, na zapadu proti protestantskim Nemcem, v njih lastni domovini pa jim izpodjeda domačo zemljo izraelski Žid.

Tako nam bo razumljivo, zakaj je poljski narod strogo katoliški in zakaj tudi njegovi največji sinovi stoji strogo na katoliškem stališču. Vse velike poljske zmage preteklih stoletij se prištevajo božji pomoči, pesniki in zgodovinarji opevajo in opisujejo čudeže, s katerimi je Bog reševal Poljsko in ji dajal zmag nad sovražniki. In tudi v sedanjih težkih časih še ni umrla vera na božjo pomoč. »Bože reši Poljsko!« je bojno geslo vseh, ki hrepene po svobodi domovine. In pokroviteljica velike Poljske je bila Matj božja čenstohovska, pri kateri je iskal narod pomoči v zasebnih in skupnih državnih bojih. Od rodu do rodu je zrasla tradicija in narod je bil hvaležen za darove, ki jih je prejemal iz nebes, hotel je ostati zvest svoji veri in v tej veri je hotel nadaljevati svoje boje proti drugovercem, ki so mu razkosali skupno domovino. Te vere niti moderne smeri niso mogle omajati in še danes — dasi je v vsem mnogo zunanjega — vsi sloji poljske družbe žive v strogo katoliškem duhu, ker jih katolicizem druži. V tem pa je tudi nekoliko one ljubezni do zgodovine in preteklosti, ki hrani za Poljake najlepše spomine in ki se opaža pri vsakem Poljaku.

Ako poznamo ta pomen katolicizma za Poljake, moremo si tem bolj predstavljati, kak udarec je bil zanje svetovni škandal, ki jih je zadela v njih narodnem svetišču — v Čenstohovu. Pri tem pa se tudi vidi, kako gotova vrsta ljudi, ki nosi na licu versko masko, zlorablja globoko vero naroda, ki je obrnil vse svoje zaupanje na višjo pomoč in je znesel vse svoje zaklade k čudodelni podobi, da bi našel pri nji milosti in tolažbe. Nekaka ironija usode je v čenstohovskih dogodkih.

Poljski narod je sicer tako veren, da neče niti verjeti — ako bi ne slišal poročila izpred sodišča, bi jim res komaj verjeli, — gotovo pa je, da je s čenstohovskim škandalom prizadeta cela poljska narodna stvar. Ljudje, ki so napravili iz hiše molitve jamo razbojnikov, niso imeli smisla za ona sveta čuvstva, s katerimi se je zatekal narod v svoje narodno svetišče; njim je bilo le za to, da so od bogatih darov pasli trebuhe in so uganjali zločine na račun vernih ljudi. Ob čenstohovskem škandalu, ki zanima danes cel svet, se imamo marsikaj učiti.

streljal... Zamoreš kaj dobro uriti vaše mladence, ki streljajo v tej okolici vsaki dan... Potem doda ježno: »Pa nekako preveč jim je že zrastle greben. Nekaj jih srbi. Pa tudi zlod se končno vtudi!« Pri teh besedah je pogled on-bašija, obrnen sedaj v Ognjanova, razodeval še večjo besnost in sovraštvo.

Ves ta čas je stal Munčo v spoštljivi oddaljenosti od njega, toda kako se je spremeni! Brezumni strah in žavilsko sovraštvo sta spremenili njegovo lice tako, da ga ni bilo moči spoznati. Metajoč besen pogled na on-bašija, je stal tu z odprtimi usti in z razguganimi rokami, kot človek, ki hoče planiti na nekoga. On-baši se je mehanično obrnil k njemu ter ga premeril s prezirljivim pogledom. Tu je blazen postal še bolj divji in zakričal je tako, da so mu kar sline prihrčale iz ust.

»Ru-si-jan zakolje tudi tebe«, pri čemur je odurno zaklel. On-baši je razumil nekoliko bolgarski, toda zmešanih besed Munčijevih niti trohice ni razumel.

»Kaj rjove to govedo?« vpraša igumena.

»Nič hudega, efendi, ali ne vidiš, kakšen je.«

»Toda čemu se je Munčo tako raztogotil? Kadar pride v mesto, pa je zelo krotek«, omeni Bojčo.

»Nu ali ne veš? Vsak petelin poje na svojem smetišču.«

V tem hipu je hitel proti njim po livadi velik hrt s črnimi madeži po boku in rdečim ovrtnikom okrog vratu, h kateremu je bila privezana vrv.

Vsi obrnejo svoje poglede proti psu.

»Hrt se je nekomu odtrgal«, omeni igumen.

»Brezdvomno so tu neke lovci.«

Ognjanov se nehoče zganje.

»Oh, saj je to hrt Emeksiza Pehlčvana, ka-

ti. Ali ne vidimo mnogo podobnega tudi pri nas? Daleč smo od tega, da bi napadali in zametavali vero zaradi raznih Mačohov. Vsi pa, ki zlorabljajo vero, so v bistvu Mačohi — tudi če ne greše na tak predrzen način, kakor je to delal Mačoh in njegovi prijatelji. Čenstohovi v manjšem obsegu se nahajajo povsod po svetu — in dolžnost poštenih ljudi je, da varuje ljudstvo pred izkoriščevanjem onih ljudi, ki vernost ubogega ljudstva zlorabljajo v svojo korist. To so delali menihi v Čenstohovu.

Čenstohovska čudodelna podoba.

Podoba Matere božje v Čenstohovu je delo 12. ali 13. veka. Na nji se vidi podoba Marije z Jezusom. Cela podoba je bila pokrita z nešteti dragocenostmi, ki so jih sem znosili proseči in hvaležni verni ljudje od vseh strani. Kdo je slikal podobo, ni znano, legenda pa pripoveduje, da jo je slikal sv. Lukež, kakor se to pripoveduje o mnogih drugih podobah (Trsat itd.)

O podobi se je ohranila seveda izmišljena povest, da je naslikana na stolec, na katerem je Marija sedela. Podoba se je baje ohranila v nekem zaboju. Ko so Rimljani l. 70. zavzeli Jeruzalem, so jeruzalemske žene skrile podobo. Ko pa je mati cesarja Konstantina, sv. Helena, prišla v Jeruzalem, so ji jo ponudili v dar. Vzela je podobo s seboj v Carigrad, kjer je bila shranjena celih 483 let. Vsako soboto je baje angel odkril podobo, da se je svetila v solncu, v soboto pa je bila ob isti uri na čudežen način zagrnjena. Papež Gregor II. piše škofu Germanu, da je Carigrad ta čudežna podoba vselej rešila od obleganja sovražnikov. L. 803. je postala podoba last Karla Velikega, ki jo je daroval svojemu zavezniku proti Saracenom, knezu Leonu. Druga bajka pa trdi, da je prišla ta podoba s hčerko bizantinskega cesarja. Ano, ki se je l. 988. poročila s prvim kristjanskim knezom ruskim, Vladimirom, v Kijev. Od tu je prišla pozneje v Lvov in v trdnjavo Belz v Galiciji; tam jo je našel knez Ladislav. Podoba ima malo rano: tja jo je baje zadela pušica nekega Tatarja. Ker je knez videl, da v tej trdnjavi podoba ni varna pred Mohamedanci, jo je dal prenesti v Čenstohov. Prošt Henrik jo je obesil v mali leseni kapelici, knez Ladislav pa je poleg nje sezidal samostan Pavlinov in ga je utrdil proti vsem napadom. Čenstohov je kmalu začel sloveti kot božja pot. V velikih vojskah so se Poljaki priporočali Materi božji čenstohovski. Papež Klemen XI. je podobo kronal. Poslal je sam dve kroni iz čistega zlata. Škof Szembek je kronal podobo v prisotnosti tisočev poljskega ljudstva; čitalo se je v osmih dneh 3252 maš, obhajanih je bilo 148.300 ljudij. Velika slavnost je bila l. 1882., ko se je praznovala 500letnica kronanja. Prišlo je k slavnosti 300.000 romarjev. Tudi sicer je vsako leto milijon ljudi prišlo v Čenstohov, kjer se je tekom let nabralo ogromno bogastva.

Samostanski tatovi.

Pred dvema letoma se je raznesla po svetu grozna vest, da je čenstohovska čudodelna podoba okradena. Ruska policija je šla takoj na delo in je zasledovala sumljive ljudi. Med tem pa so pravi tatovi sedeli v samostanu in so mirno kradi naprej. Na prižnicah so grmeli o božjem ropu, o oskrunjenju svete podobe — v svojih celicah pa so za ukradeni denar uganjali orgije. Pobožni narod je zbral denar, napravili so novo krono, kronali so podobo z vso slavnostjo in so tako dali zadoščenje za veliki zločin.

teri je prišel sam Bog vedi kam!« zakriči on-baši.

Hrt, katerega je Ognjanov dobro poznal, je dirjal semtertja okrog mlina, praskal in silil skozi duri, kopal z nogami po plevulu in tulil. Na to je dvignil kvišku dolg vlažni nos, kakor bi hotel, da bi ga videli in ježno zalajal. To lajanje je grozno odmevalo v Ognjanovi duši. Igumen in on se sta oba osupla pogledala. On-baši je opazoval, kaj se godi z izrazom začudenja in dvoma na licu.

Hrt ni jenjal lajati in tuliti, ozirajoč se proti njim.

Nakrat pa se zakadi proti Ognjanovu. Ta obledi in se umakne nazaj, kajti pes je planil nanj kakor besen, obupno lajalo.

Ognjanov nehoče izvleče bodalo ter se začne braniti razjarjenemu psu, katerega je igumen, ne imajoč pri roki kamenja, zamašan si prizadeval pregnati, mahajoč z rokami.

On-baši je molče opazoval ta čuden prizor, metajoč sumljive in zlobne poglede na Ognjanova in na bliskajoče se bodalo. Videč pa, da bi Ognjanov v samoobrambi lahko mogel prebosti psa, ki se je spretno ogibal nožu, da je od druge strani planil na svojega nasprotnika, se je pomešal med njiju in ju raztrgal. Potem se je obrnil k Ognjanovu, ki je bil ves razpaljen ter je komaj dihal.

»Corbadži, čemu le ta pes tako razjarjen zoper tebe?«

»Nekega dne, že sam ne vem kje, vrgel sem vanj kamen«, odvrne Ognjanov s prisiljeno hladnostjo.

On-baši ga nezaupljivo in vprašaje pogleda. Očividno ni bil zadovoljen z odgovorom. Temen sum se je porodil v njegovi glavi. Sklenil pa je premišljevat o tem pozneje. In pretvarjajoč se, kakor bi Ognjanov odgovor imel

Glose.

13.

Kako da moje je ime, je šel krog mene glas. Kdor vprašal je, ta naj izve, da glose pišem — jaz.

14.

Zakaj Korošec dan za dnem se krči zemlja tvoja? Ker vlada tam v Celovcu »Mir«, — namesto — »Boja«.

15.

Kdor v vprašanju spolnosti — nikoli slišal ni ta bere naj: »Škofijski list štev. 3.

16.

Ker čenstohovski Mačoh ni Platona prebral, ljubezen svojo svinjsko platonsko je nazval.

17.

Res s prazniki cerkvenimi imamo zdaj težavo: ker kar za cerkev dobro je, je slabo za državo.

18.

Ponos naj v tebi se zbudi, slovenska duša plaha, sin svoje domovine; tepen je ta je, kdor drži junak je ta kdor maha zmaguje ta, kdor bije.

Ljudstvo je drlo v Čenstohov in je z bogatimi darovi hotelo nadomestiti ukradene dragocenosti. Nihče ni vedel, da sprejemajo te darove za svoje pohotno življenje oni lopovitativci, ki so bili okradli čudodelno podobo. Še le slučaj je odkril grozne zločine. Junak vseh teh in drugih lumparij je bil pater Mačoh, ki stoji s svojo nečedno družbo te dni pred poroto v Piotrkovu. Papeška stolica je poslala k razpravi svojega delegata; seveda v Rimu ne bodo slišali nič novega; koliko podobnega materiala so že podali samostanski škandali. Toda evropska javnost in posebno poljska bo izvedela stvari, ki ji potrdijo, da je opravičen in potreben boj proti onemu klerikalizmu, ki trguje z vero. Čenstohovski proces bo še dolgo svarilen vzgled za vse one, ki kradejo denar vernega ljudstva.

Mačoh in comp.

Damas Mačoh je kmetski sin, rojen 23. decembra 1871. v Lipi pri Čenstohovu. Imel je le elementarne šole. S 17 leti je postal pisar in je ostal v svoji službi do l. 1895. To leto je vstopil v čenstohovski samostan. Bil je marljiv in zvest; tudi štirilaj je pridno. Letu 1902. je postal duhovnik. Leto na to je začel čim dalje bolj zahajati ven iz samostana, češ da obiskuje svoje sorodnike. Tudi je dobil zvestega prijatelja Olesinskega, ki ni bil na najboljšem glasu. Zaradi njunega nespodobnega vedenja je prišlo več pritožb na priorja, prior je Mačoha pokaral, toda Mačoh je zapretel priorja, da naznani vladi take reči, da bodo samostan zaprli. Ker priorjeva vest ni bila čista — je molčal in si ni upal ničesar ukreniti. Mačoh je dobil še drugega prijatelja Starczewskega in vsi trije, Mačoh, Olesinski in Starczewski so lahko večkrat

za verjeten, je dejal: »Zares, ta vrsta psov ima zelo dober spomin.« In pozdravivši igumena, je krenil proti balkanskemu prelazu ter se njima kmalu izgubil izpred oči.

Hrt je s kviško dvignjenim repom zdirjal po livadi za novim gospodarjem.

»Nu in niste ubili to mrho?« vpraša igumen začuden.

»Vrgel sem ga na pol mrtvega v splay, da bi ondi vtonil, toda on je na našo nesrečo ostal živ!« odvrne Ognjanov v skrbeh. »Prav je imel stric Stojan, ki je hotel, naj bi ga pokopali k ostalim truplom. Toda kakšen zlod je pripeljal sem tega nepridiprava šerifa? Zlo tudi tam vzraste, kjer ga ne zaseješ!«

»Samo, če ste onadva dobro zakopala, da še kateri ne ostane od mrtvih, kakor ta pes?« vpraša igumen očitalo. »Kadar se človek loti nekaj takega, mora dovšiti, kakor se spodobi, le tako se obvaruje... Ti, Ognjanov, si še novinec v tem rokodelstvu. Novica, ki smo jo o obeh spustili v svet, je zagugala v spanec Turke... Toda jaz bom zopet na straži...«

Med tem je Ognjanov uprl svoj pogled na mesto, kjer sta bila Turka pokopana. Na svoje nemalo začudenje je zapazil, da se je na tem mestu nabrala značna kopa kamenja. Ni on, niti mlinar Stojan nista metala tjakaj kamenja. Razodel je svoje začudenje igumen, ki ga je pomiril z domnenko, da je bilo kamenje ondi nakupičeno slučajno. Nista vedela, da je Munčo prihajal vsaki dan in preklinjajoč metal kamenje na grob Turkov, tako da je bilo že vse kamenje izrovano naokrog.

Ognjanov poda igumenu roko.

»Kam se ti mudi?«

»Zbogom, mudi se mi, imam še nekaj

opravka s predstavo. Raditega prokletega psa se mi je vsa naloga skadila z glave.«

v svojih celicah gostili ženske, ki so prihajale v samostan.

Naravno je, da so stale take ženske mnogo denarja. Zato so začeli menihi krasti; da bi bilo več denarja, so razglasili, da je treba popraviti cerkev čudodelne matere božje. Naveda je bila preje, da je vsak menih sam sprejemal denar, ki ga je zaslužil za maše. Ker pa je nastala med menihi konkurenca in so na razen način skušali pridobiti ljudi zase, je prior Reiman odredil, da se devlje denar v skupno blagajno. Proti tej odreditvi je nastal odpor o nih, ki so bili prikrašani. Starczewski, Olesinski in Mačoh so pretili, da izstopijo iz samostana in da izdajo javnosti razne stvari, ki so se dogodile v samostanu. Prior jih je pregovoril, naj ostanejo in je prosil rimsko stolico, naj posreduje. Prišel je 1. 1907. papežev zaupnik Lamoš in so stvar na videz uredili. Starczewski, Olesinski in Mačoh pa so se zavezali, da bodo imeli posebno blagajno zase in da bodo le en del dajali v skupno blagajno. Olesinske mu se je posrečilo, da je postal nadzornik skupne blagajne; kmalu so iz nje izginile velike svote. Mačoh in Starczewski sta ga zasedila — in da bi bil mir — sta si z njim razdelila tatvino. L. 1908. pa sta si dala Starczewski in Mačoh sama napraviti ključke od skupne blagajne in sta kradla po svoji volji.

Tatvine treh tatov so se kmalu poznale. Dali so se napraviti novi ključki, toda tudi tatovi so si dali napraviti nove ključke pri Ciganovskem v Censtohovu in so kradli naprej. Te svote so znašale nad 10.000 rubljev. Poslej so bili ključki večkrat predelani in Mačoh se je s tovariši moral obrniti za novimi dohodki. Dne 16. dec. 1909. so okradli umirajočega brata Bonaventuro za 5000 rubljev. Ker pa so za svoje življenje potrebovali čimdalje več denarja, so se odločili, da oropajo čudodelno podob. Dragocenosti so se pozneje našle pri raznih židih, kjer so jih menihi deloma zastavili. Tatovi niso takoj zasledili, ker jih niso iskali v samostanu.

Meniška ljubezen.

Mačoh in tovariši so rabili toliko denarja za svojo meniško ljubezen. L. 1903. — eno leto po posvečenju — se je Mačoh seznanil s Heleno Krzyżanowsko, ki je bila takrat stara 18 let in je bila telegrafistka v Lodzu. Seznanila sta se v — spovednici. S početka sta le šepetala zaljubljene besede, pozneje je prišlo v spovednici do dejanja, ki je po celibatu prepovedano. Potem je prihajala večkrat v Censtohov in je stanovala pri samostanskem organistu Mužikovskem. Tam ji je Mačoh najel sobo in je ostajal pri njej čez noč. Pred drugimi ji je rekel: sestrčina. Jedla je iz samostanske kuhinje. Samostanski ljudje so jo videli, a so morali molčati. Kadar je prišla, je Mačoh za nekaj dni izginil. Svojemu prijatelju Starczewskemu je Mačoh priznal, da se je v Heleno zaljubil radi njene inteligence; zanimala se je za godbo in petje. Mačoh in Helena sta se večkrat peljala na potovanje. L. 1907. sta bila v Krakovu, seveda pod tujim imenom: Mačoh je bil Stefan Kovalski ona pa — sestra. L. 1908. je Helena zapustila svoje mesto in je odšla v Varšavo, kjer se je izdajala za učiteljico godbe. Mačoh ji je dajal denarja, da je plačala svoje in svoje družine dolgeve. Naložil je na njeno ime 5620 rubljev in ji najel razkošno stanovanje z novim pohištvo za 3000 rubljev. Leta 1908. je šla Helena v Brno. Tja je prišel za njo Mačoh; na to sta šla na praško jubilejno razstavo. Mačoh je hotel ohraniti Heleno zase. Zato je ponaredil nekaj listin, da bi mogla Helena živeti kot vdova po njegovem izmišljenem bratu. Toda to ni bilo dovolj varno za vse slučaje. Zato je hotel Mačoh poročiti s svojim bratom Frančiškom ter mu je zato ponudil 10.000 rubljev. Brat je snubil Heleno. Toda ker je zahtevala zase svobodo, je ni hotel poročiti. Na to jo je Mačoh ponudil svojemu bratranču Vavclavu, ki je bil poštni uradnik. Dne 24. julija je poročil Mačoh svojo ljubico Heleno s svojim bratom Vavclavom...

Bratomor.

Vavclav ni ljubil Helene, toda ona se je zaljubila v svojega moža. Za doto je dobila od Mačoha 20.000 rubljev, svatba je stala 1000 rubljev. Ko je Vavclav drugod kazal fotografije svoje žene, so drugi spoznali v nji Mačohovo ljubico in so ga na to opozorili. Po svatbi je kmalu nastalo nezaupanje v zakonu, posebno ko je Helena začela zopet obiskovati samostan. Vavclav je Heleni prepovedal obiske. Mačoh je bil brez ljubice. Toda Vavclav je rabil denar — in Mačoh je imel mnogo denarja.

Ker je bital Mačohu Vavclav na poti do ljubezni, se ga je hotel iznebiti. Dne 22. julija 1910 ga je povabil k sebi, češ da mu hoče izročiti 1000 rubljev. Vavclav je prišel ponje. Mačoh ga je povabil na večerjo. Kaj se je potem zgodilo, pove nam Mačohova izpoved.

Ko sta bratranca skupaj pila in se počestno napila, je Vavclav začel jokati in je očital Mačohu, da ga je oženil z lahko žensko, ki ima za njegovim hrbtom zvezo s svojimi bivšimi ljubčki in je moralno propadla. Beseda je dala besedo in Vavclav je rekel Mačohu, da mu je Heleno navezal na vrat, ko je že sam z njo vžil najgrše orgije. Damas je potem rekel Vavclavu razžaljivo besedo, na kar mu je ta dal klofuto in je odšel spat v drugo sobo. Mačoh je bil razžaljen, vzel je sekuro in je s tremi udarci po glavi ubil Vavclava. Ko je videl, kaj je storil, je pokleknil na kolena molil je za umirajočega, podelil mu je zakrament za umirajočega in da bi olajšal njegove muke — ga je zadavil.

SPLOŠNI PREGLED.

Brambna reforma. Po izjavi skupnega vojnega ministra Auffenberga in šefa generalnega štaba Schemue proti koncesijam Ogrski, katere je obetal Kossuthovcem ministrski predsednik Khuen se je vprašanje brambne reforme skrajno poslabšalo. Avstrija nikakor ne more dovoliti koncesij, na temelju katerih je za-

čel Khuen pogajanja z opozicijo. Kossuthova stranka pa, ki je bila pripravljena, da opusti svoj nadaljnji boj proti brambni predlogi, napoveduje sedaj ravno radi avstrijskega protesta nov boj, ter napoveduje Khuenu in njegovi vladi najostrejši boj, ako ne bo izpolnila onih svojih obljub, ki so pa naletele v Avstriji na najodločnejši odpor. Khuen Hedervary pride v nedeljo na Dunaj, kjer bo izjavil cesarju, da mora Ogrska vlada izpolniti svoje obljube, ki jih je dala v brambnem vprašanju opoziciji. Časopis je nastopa proti Avstriji najodločnejše, očita avstrijski vladi protigrogske tendence ter groze s posledicami. Avstrijska politika v brambnem vprašanju je tako protigrogska, da prebujna na Ogrskem misli, kako bo treba nastopiti proti skupnosti, dualizmu; ako bo avstrijska vlada zavzemala še nadalje to stališče, tedaj bo morala Ogrska zavzeti novo stališče in izvajati dosledno politiko popolne ločitve.

Parlamentarno. V odseku za državne uslužbence še vedno trajajo nasprotstva med odsekom in vlado v vprašanju službene pramitike. Včeraj se je vršila seja pododseka, katera pa je bila na predlog poslanca Rybača zapu. Govoril je v seji tudi minister notranjih zadev Heinold, ki je kritiziral predlogo, kakor jo je sprejel odsek, zlasti je bil odločno proti § 1., kateri pravi, da pri nameščenju uradništva ne sme igrati narodnost, vera ali politika nobene vloge; poslanci so protestirali proti ožkočrtnosti vlade, ki s tem omogočuje korupcijo, nezadovoljiv pa je bil tudi odpor vlade proti koalicijski in organizacijski svobodi uradništva. Splošno se izjavlja, da je bil govor ministra Heinolda popolnoma nezadovoljiv. Kakor se čuje je vlada vložila protest proti 25 paragrafom uradniške predloge, kakor jo je sklenil odsek; ako odsek upošteva te vladne proteste, tedaj je vlada pripravljena k najboljšejšim koncesijam v materijelnih oziro. Stavi pa seveda en pogoj, namreč da mora imeti potem zagotovilo, da bo finančni odsek rešil ugodno finančne predloge! Kakor se vidi torej vlada na vseh straneh samo mešetari. — Že dolgo vrsto let leži v odseku veteranska predloga katera ne more priti na razpravo, ker so cialni demokratje in češki narodni socialci onemogočujejo vselej sklepčnost seje, kadar bi morala priti na vrsto. Tako čakajo veterani rešitve in dovoljenja, da se bodo smeli postavljati s sabljami še dolgo brez vsakega uspeha. Sedaj pa nameravajo krščanski socialci staviti predlog, da naj se veteranska predloga, da se že vendar enkrat reši, obravnava v odseku in plenu skupno z brambno reformo!

DOPISI.

Iz Loža. Tukaj živi trgovec Makso Prezelj. Bil je nekaj let občinski odbornik, do katere časti pa ni prišel po volji ljudstva, temveč po milosti pri svojih prijateljev. Čutil se je v občinskem odboru kmalu vsemogočnega, in si domišljeval, da pride na županov stolec. V začetku leta 1910 prišlo so zopet občinske volitve, za katere se je videlo politični strankam potrebno napraviti kompromis, katerega so tudi sklenile. Ko so si postavljale kandidate za občinski odbor, se živa duša ni zmenila za Maksa, in klerikalci so še celo odločno povdarjali, da Maksa pod nobenim porojem ne bodo volili. In tako so tudi volitve končale, na kar je začel novi občinski odbor v resnici pridno in vse za blagor občine delovati. Uvidel je veliko potrebo občinskega napredka, in štel si je za eno prvih nalog, sezidati občinsko poslopje. Sredi Loža, kjer so prej stale tri stare hiše, se že vzdiguje lepa nova stavba, katera bo že meseca avgusta tega leta dograjena. Takoj, ko bode končana preseli se v njo mestno županstvo. Pripravljeno so lepi moderni prostori v katerih se v pritličju naseli tudi pošta. Drugo je pripravljeno za stanovanja, o katerih so uradniki po vsej pravici tožili, da je premalo skrbjeno. Tik poleg občinske hiše je napravil gospodarski odsek potreben vodnjak iz kojega se dobiva najboljša pitna voda. Vse ta napredek pa Prezelja tako bode v oči, da se je čez vse začel pritoževati, a vedno doseže to, da mu hudomušneži pravijo Maks pogoreto. Ni mu po volji, da so uradi in uradniki v Ložu, še županstvo bi rad pognal menda tudi kam na Križno goro, in tam bi bil potem lahko on za župana. Morda bi bili potem boljši časi, in bi mu ne bilo treba sodnih organov spraševati, kolikokrat mora biti trgovec rubljen, da napove konkurz. Pa le držimo se resničnega pregovora, ki pravi: vsak je sam svoje sreče kovač.

DNEVNI PREGLED.

Nobenega dne brez nove klerikalne sleparije. V naravnost idiličnih časih živimo. Naša uboga deželica postaja od dne do dne zanimivejša, ker kmalu ne bo dneva, da bi se ne odkrila kaka nova sleparija kakega klerikalnega veljaka. Pred kratkim se je očitalo klerikalnemu velmožu Ogrinu, da si je kot načelnik obrtno pomožne zadruge brez odobrove vednosti sebi nakazal več tisočakov ter jih tudi dvignil. Ogrinu je šla kri v glavo, ko so ga prijeli na pravem kraju za žilco. Šel je in začel dobivati izjave raznih odbornikov omenjenega društva ter na njihovi podlagi poslal poravke v javnost, da bi se opral. Sedaj Ivanu Ogrinu, stajbenemu mojstru v Ljubljani očita Kovač Franc, čevljarški mojstru v Ljubljani, v odprtem pismu, da ga je v »Poslanem«, ki ga je (Ogrin) priobčil v »Slovencu« prevarel in izjavil podpis. Ogrin je namreč zahteval podpis za izjavo, v kateri naj bi Franc Kovač povedal, da on (Kovač) ni nikomur ničesar pravil o dogodkih v obrtno - pomožni zadrugi. Ogrin pa je šel, napravil čisto drugačno izjavo in pod njo dal podpis Kovača, Kovač pa je takoj, ko je napačna izjava v »Slovencu« izšla pozval Ogrina, da naj izjavo popravi kakor sta se zmenila ni dal. Vsi tedaj tega Kovaču pa mu še odgovora ni dal. Vsi tedaj tega Kovaču drugo ni preostalo kot, da je sam v javnosti zadevo poslal. Dal je v »Narodu« poslano

v katerem končno napram Ogrinu izjavlja: 1. Z izjavo, priobčeno v »Slovencu« ste me prevabili ter mi na način, za moža nedostojen, izjavili podpis na njej in 2. Res je, da ste Vi, stavbni mojster Ivan Ogrin, kot načelnik obrtno-pomožne zadruge brez odobrove vednosti sebi nakazali več tisočakov ter jih tudi dvignili. — Zelodec se človeku obrača od gnjusa, ki ga dobiva nad klerikalno inteligenco. Oražen, Kregar, Stefečka, Kristan, Ogrin itd itd. Same zvezde vodnice. Škof Bonaventura ne joka zastoj. Lepa stranka, ki sloni na takih stebrihi!

To je smo pri nas mogoče. Kregarju je že dostavljena obtožnica radi goljufije in sleparije ob priliki volitev v trgovsko-obrtno zbornico. Vzlic temu pa je Kregar še vedno podpredsednik »Trgovsko-obrtno zbornice«, predsednik »Deželnega obrtnopospevalnega združenja« in tudi v »Deželni banki« zavzema še vedno eno najodločnejših mest. To je pač samo pri nas mogoče, kjer je deželni predsednik baron Schwarz in dež. glavar dr. Susteršič.

Kaj pa je s Sukletovo zahvalo v »Domoljubu«. »Slovenec« pojasnjuje včeraj, da je datum nad Sukletovo zahvalo Belokranjcem bil v »tiskarni pomotoma izpuščen«. Pismo naslovljeno na Kmečke zvezo smo objavili iz vkladnosti do Kmečke zveze takrat, ko smo ga dobili, pri čemur se je datum prezrl, tako piše včerajšnji »Slovenec«. Kaj pa »Domoljub«, ki nosi nad pismom datum 6. II. 1912. Ali se je tudi tamkaj storila pomota? Sicer pa je »Slovenec« pojasnilo zanimivo tudi raditega, ker se v njem poseno povdarja, da so priobčili Sukletovo pismo »iz vkladnosti do Kmečke zveze«. Ubogi Suklje dobiva sedaj od teh ljudi brce!

Orli razpušeni. Pod tem naslovom prinaša »Vestnik Sokolsky« v 4. številu sledečo notico: Novok glasilu napred. polit. društva v Olo-muciu prinaša pod tem poglavjem sledeče poročilo: Radikalni papež hoče vrniti cerkev v resnici k prvotni priprostosti. Po finančni in praznični akciji je izdal ravnokar encikliko »Corpusenim«, v kateri povdarja, da mora kristijan telo, svet in diavola premagati, prepoveduje pravemu kristjani vsako telovadbo kakor pogansko početje, ki stori telo še bolj pohotno. Tudi kopanje je omejeno po izreku sv. Onufrija, ki pravi, da mora kristijan živeti v umazano-sti kakor v oklepu. Konečno odreja, da ne sme nihče udeležiti biti v telovadnih društvih in posebej imenuje »Aquilas Moraviae species Dostali«. Kdor bi se temu ne pokoril, anathemasit (-bodi proklet). »Aquilas Moraviae species Dostali so Moravski Orli Dostalo sortes«. Dostal je vodja klerikalcev in je ustanovil Orle po Kranjskem zgledu. Papež dela klerikalcem res preglavice. Po sedanjih izkušnjah z orli, — ima prav.

Gostilničar Aleš na Ježici misli, da lahko kot klerikalni župan uganja vse kar mu pride na misel. Kakor kakšen Arambaša se vede ta človek napram svojim soobčanom. Če pridejo Ljubljancje k njemu je na ponižen in sladek kakor kuža. Zadnjič smo že bilježili vest kako je po krivici odrekel županski podpis na prošnji za enoletnika samo za to, ker je hotel škodovati napredni hiši na Ježici. Danes zopet lahko poročamo o novem dejanju tega klerikalnega razgrizenca. Pred kratkim se je vršila v vrli narodnjaški gostilni pri Urbančku domača veselica. Gospod župan Aleš so sami pomagali agitirati proti njej. Veselica je vzlic temu prav lepo uspela, četudi Aleševih priveskov in ki-movcev ni bilo zraven. Sicer pa so klerikalci proti naprednjakom na Ježici začeli uprizarjati tak bojkot, da se bo z njimi pečalo še državno pravdnštvo.

Slovenščina pri poroti. Včeraj je vodil porotne razprave pred tukajšnjim deželnim sodiščem in to prvič nemškutar Kočevar. Govoril pa je tako slovenščino, da ga ni razumel nikdo, priče so ga gledale, ker niso razumele njegovih vprašanj, večkrat sta morala pomagati državni pravnik in zagovornik, da je bilo sploh kaj mogoče dognati. Vrhunec pa je bil, ko je podajal svoj resume, ki je bil tak, da ni imel repa niti glave, lovil se je na vse strani, hotel polemizirati, a sredi stavka mu je zmanjkalo sape in prešel je na nekaj čisto desetega. Ves njegov četrtni resume je bil en sam stavek brez pike in podpičja. Take sodnike, ki ne znajo slovenščine nam pošilja Hochenburger v Ljubljano, vodijo naj porotne razprave v jeziku, ki ga ne znajo, ali pa ga nalašč pačijo! Elsner pa se tudi ne upa pred javnost, povsod je navada, da vodi vsaj eno porotno obravnavo sam sodni predsednik, a Elsner si ne upa tega, pošilja raje predsedovat Kočevarja, ki si ne ve pomagati! Recimo le, da bi se obravnaval kak kompliciranější slučaj, kjer mora predsednik tekom obravnave in zlasti v resumeju podati najobjektivnejši dejanski stan, kako naj to stori kak Kočevar, ki ne razume priči, ki priče ne razumejo njega! Ali ni tu nevarnost, da se vsled politike lahko zgodi velika justična pomota, a to po zaslugi onih, ki bi morali biti čuvajci resnice in pravice! Hochenburger pa hoče narediti s svojimi Elsnerji in Kočevarji iz vzvišenega pojma justice nekak politicum!

Mestno županstvo Rudolfovo nam pošilja naslednjo izjavo: »Podpisano mestno županstvo naznaja, da so vsakovrstne vesti, ki krožijo v Novem mestu samem, kakor tudi v okolici, katere je ta ali ona oseba v zlobnem namenu inspirirala, zadevajoč zvišanja občinskih doklad v Novem mestu po sklepu tukajšnjega občinskega odbora za zidanje mestne deške in dekliške šole, povsem neutemeljene in neupravičene toraj neresnične. Ni res, da bi tukajšnji občinski odbor sploh kedaj sklepal o zvišanju občinskih doklad, res pa je, da so ostale pri isti višini, kot so že leta in leta.« — Mestno županstvo v Novem mestu.

Mesto suplenta za naravoslovje kot glavni, matematiko in fiziko kot stranska predmeta, oziroma mesto za matematiko in fiziko kot glavni predmet s slovenskim in nemškim učnim jezikom je razpisano za II. tečaj na c. kr. gimnaziji v Kranju. Prošnje je čimpreje vposlati na ravnateljstvo gimnazije v Kranju.

Razpisana učiteljska mesta. Na dvorazrednici v Premu je razpisano stalno mesto nadučitelja. Prošnje je vposlati predpisanim potom do 23. marca t. l. na c. kr. okr. šol. svet v Postojni. — Na šestrazrednici v Mokronogu je razpisano stalno mesto nadučitelja. Prošnje do 1. aprila t. l. na c. kr. okr. šol. svet v Krškem.

Mestna hranilnica v Kamniku: V mesecu sečvanu 1912 je 151 strank uveljavilo K 41.282.45, 177 strank dvignilo K 59.615.26. Stanje hranilnih ulog K 2.058.178.20. Stanje hipotečnih posojil K 1.591.250.21. Denarni promet v mesecu februarju K 189.771.07.

Ljubljana.

Predavanje. Danes zvečer predava v hotelu Ilirija na sestanku »Izobraževalnega kluba« g. dr. Kisovec iz Trsta »O tržaških razmerah«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva.

Obrtniki pozor! Danes v soboto bode v salonu hotela »Ilirije« predavanje o Trstu in življenjskih razmerah Trsta. Člani »Slovenskega obrtnega društva« se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo. Začetek ob 8. uri.

Predavanje o podzemskih jamah. »Društvo za raziskavanje podzemskih jam« ali kratko nazvano »Jamsko društvo« je priredilo včeraj predavanje o našem podzemskem svetu. Lepa je naša domovina nad zemljo in pod zemljo. Naša Postojnska jama je znana po vsem svetu in lansko leto so se o nji vršila predavanja po vseh večjih mestih. Toda po stojnska jama je le kraljica med našimi podzemskimi krasotami. Imamo poleg nje Skocijansko jama, Krško jama itd. Te so po večini znane. Toda poleg teh je še cela vrsta manjših jam, ki jih doslej ni še nihče preiskal. Družba mladih podjetnih ljudi, navdušenih prijateljev naše podzemске prirodne krasote je prevzela nalog, da preišče te skrite krasote. Včeraj nam je prof. Cerk predaval o uspehu truda in dela. Govornik je omenil najprej splošne posebnosti podzemskega sveta, seznanil nas je z nekaterimi prvimi poskusi in je popisal priprave, ki nam omogočujejo dostop v negotove globočine. Na to je prešel k popisu posameznih jam, ki jih je preiskal s svojimi tovariši. Predavanje so pojasnjevale zelo lepe slike, ki so bile v jamah napravljene s pomočjo magnezije. Videli smo priprave nad jama, spuščanje po vrvi v globočino, lepe globine polne kapnikov in najrazličnejših podzemskih oblik. Videli smo notranjost jam pri Predolah, v Ribniški dolini, na Krški gori in drugod. Torej večinoma do danes še nepoznanih jam. Na koncu nam je pojasnil govornik sestavo podzemskega sveta in razmerje jam do bližnjih vod. Ob zaključku smo vdeli cel jamski klub v njegovi pravi podobi in g. govornik se je zahvalil nekaterim sodelavcem, ki so ga spremljali in je povabil pričujoče, da se zanimajo za naše podzemске krasote. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano, kar nas zelo veseli. Dvorana je bila skoraj polna. Jamske mu klubu in njegovim prvobojevnikom pa želimo mnogo uspeha, da nas kmalu zopet razveseli z novimi odkritji.

Upor na Pogačarjevem trgu. Zeljarica Uršula Marenko je jako huda žena, na Pogačarjevem trgu ima svoj prostor, a slišati jo je daleč naokoli, ko se krega in prepira s svojimi sosedomi. Ena teh se je pritožila in tržno nadzornštvo je hotelo danes premestiti hudo zeljarico. Pa naletelo je na hud odpor, kregala se je na vse načine, in ni hotela zapustiti svojega mesta, prišel pa je tudi njen mož in oba sta se postavila ukazom tržne straže. Ni kazalo drugega, da je prišla policija, ki je uporno zeljarico odvedla s trga. V poslovanje tržnih oblasti se je vmešaval tudi zeljar Karel Kačar in se bo moral tudi on zagovarjati s svojo prijateljico in njenim možem pred sodiščem.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca februarja 1912 uveljavilo je 1871 strank 807.692.33 K, 1499 strank pa dvignilo 835.865.52 K. Stanje ulog koncem meseca febr. 1912 42.139.438.91 K. Stanje uložnih knjižic 29.106.

Ljubljanska kreditna banka. V mesecu februarja 1912 vložilo se je na knjižice in na tekoči račun K 2.171.005.72, dvignilo pa K 1.667.850.80. Skupno stanje koncem februarja K 14.230.133.18.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 2. nedeljo 3. in ponedeljek 4. marca 1912: 1. Partneri akrobati. (Sportni posnetek). 2. Modri kapitan Bernacle. (Amerikanska veselo-igra. — Samo zvečer). 3. Šestkratni dvoboj Luke. (Velekomično). 4. Rešitev iz morskih globin. (Amerikanska senzacija. — Velezanimivo.) Resnični podmorski čoln v kinematografu. 5. Moric je malopridnež. (Velekomično: igra priljubljeni komik Prince.) V torek »Moč zlata«. (Drama Aste Nielsen).

Vremensko poročilo. 1. marca t. l. predp. Stanje barometra v mm: 741.7. — Temperatura v C°: 0.8. — Brez vetra. — Megleno. — Popoldne: Stanje barometra: 740.6. — Temperatura 14.0. — Veter: sr. jzah. — Nebo: deloma oblačno.

Idrija.

Odpravljeni prazniki. Govorili smo preteklo nedeljo z možem iz Kanamle, kjer cveto Gostinčarjevi glasovi, oziroma kjer poganja najbujnejša klerikalna pšenica. Mož je sam priznal, da je klerikalec najčistejše sorte, ampak nad odpravo praznikov je bil tako razkačen, da se je zaklel: Nikoli me ne bo več v cerkev in k izpovedi! Najprej postavljajo praznike, potem jih pa odpravljajo, pa v isti sapi govore, da je vsa ta čudna reč — božja naredba! — No, s svojimi klerikalci naj opravi škof sam, kakor ve in zna — saj pride letos birmovat v Idrijo — mi smo to zapisali le zato, da spoznamo klerikalni prekucni vsaj iz našega lista — ljudsko mišljenje!

Nov avtomobil, ki ga je naročil trgovec Valentin Lapajne, je že na poti z Dunaja v Idrijo. Lep, pripraven voz, ki bo obsegal prostora za 20 oseb, bo preskrboval v prvi vrsti osebi

promet, da bomo imeli odslej z Logatcem in Idrijo trikratno dnevno zvezo: prvo zjutraj, drugo popoldne, tretjo popoldne. Da se bo s tem dvignil tudi promet tujcev, ni treba posebej poudarjati. Saj ima Idrija dovolj zanimivosti, ki so vredne, da si jih ogleda zunanji svet. Kje pa imajo še drugod tak rudnik, take grablje, potem razvaline št. 509 in še drugačne žive zanimivosti, kakor v našem mestu? Dežela — ta naša največja prijateljica! — in država študira in gruntata kako bi več dohodkov izprežala iz našega mesta; ne dasta nam pa nič. Pa pride podjeten meščan in napravi to, kar bi bila dolžnost drugih.

Rekurz! Tudi to je idrijska specialiteta. Nikjer na svetu še niso toliko papirja popisali z rekurzi, kakor ga je popisalo pri nas pero enega samega božjega namestnika! Karkoli sklene občinski odbor, proti vsemu rekurira, seveda na deželni odbor. Rekurira dan in noč, pravzaprav tjavendan. V Ljubljani pa, kjer jim je ljudska volja nad vse na svetu, ugođe vsakemu rekurzu, pa naj bo še tako očitno nesmiseln in neutimljen; taka intimitas vlada med našim rekurentom in med deželnim odborom, da poznamo takozvano občinsko avtonomijo samo še po imenu — božji namestnik rekurent jo je poimenoval v svojo široko malho, deželni odbor pa ji je zadržal vrat! Res smo radovedni, bo li naš ljudomili rekurent rekuriral tudi tedaj, kadar bo začela sitnariti višja sila, zahtevajoč zadnji obračun? Prijatelj, na onem svetu ni nič Hefajsta!

— **Društvo »Sokolski dom«** v Idriji si je nabavilo lične nabiralnike, ki čakajo prostovoljnih darov v društveni sobi, v kavarni, pri »Crnem orlu«, pri Mateju Kobalu, pri Šinkovcu v Rožni ulici in pri Grudnu na Jeličnem vrhu. — Prijatelje Sokolstva nujno pozivljamo, naj bodo radodarnih rok, da bo moralno društvo nabiralnike čim najpogostejše prazniti.

— **Preselil se je** iz Idrije davčni oficial g. Fran Lunder, ki je prestopil v Ljubljano. Bil je vesten uradnik in prestopil je na njegovo mesto je prišel g. Primec iz Ljubljane.

Idrijska podružnica S. P. D. priredi v nedeljo, dne 3. t. m., svojim članom in članicam popoldanski peš-izlet, ki gre iz Idrije mimo Grudna na Lešetnico do Hotelčka in nazaj v Idrijo. Zbirališče je ob 2. uri popoldne v društveni sobi »Pri Fani«.

Trst.

Samomer kapitanove žene. Kapitan Lloydove ladje »Semiramis« Verbez se nahaja na potu v Bombay. Doma je ostala soproga Amalija s tremi otroci. Včeraj zjutraj, ko so otroci vstali, jo niso našli nikjer. Zato so začeli jokati in pritekla je služkinja, pa tudi ona ni našla gospe. Slednjič je trkala na vrata stranišča, ki so bila zaprta. Ker se nihče ni odzval, poklicala je hišno gosposinjko, ki je dala pozvati redarja, da vlopi vrata. Ko so jih odprli našli so notri gosposno, ležečo na tleh, poleg nje pa večjo posodo napolnjeno z ogljikom. Zadušila se je z ogljikom. Došli zdravnik ni mogel pomagati ničesar več, bila je že mrtva. Vzrok je baje nevrastenija. Soproga so brzojavno obvestili, otroke pa so vzeli nekateri sorodniki.

Velik požar. Kakor smo že na kratko poročali, je bil predvčerajšnjem velik požar v tovarni za pohištvo Josipa Cante v Kladinu, koncem ulice Piccardi. Škode je okrog 140.000 K. Pogorelo je okrog tri vagone parketov, nova oprava za palačo Greinitz, minazarska dela vseh novih hiš, altar za judovsko sinagogo in več manjših na pol izvršenih mizarjskih del ter vsa zaloga lesa. Cante je zavarovan za 150.000 K. Tekom 15 let je Cante že tretjič pogorel. Poleg te tovarne je skladišče lesa trgovca R. Boštjančiča. Ta ima škode okrog 5000 K, ker je les poškodovan od vode, kajti gasilci so pridno branili, da se ni ogenj razširil še na to zalogo. Če bi se bilo še to ožgalo bi bilo lahko škode še drugih 150.000 K.

Slika iz starega mesta. Včeraj je sedela v neki gostilni starega mesta »gospodična« Stefanija z dvema prijateljema. Ker nobeden izmed teh treh ni imel niti facka v žepu, je Stefanija prosila gostilničarja, naj ji posodi 2 kroni, da bo plačala pijačo. Ta seveda tega ni hotel storiti. Pri sosednji mizi je pa sedel »kavalir« Jakob I., ki je lepi Stefaniji ponudil, da ji posodi 5 K. Ko sta to zaslišala prijateljca, sta postala divja, pograbila Jakoba ga vrgla iz gostilne ter na cesti pretepala tako, da je bil ranjen na glavi in očesu. Jakob je vso stvar javil policiji, ki je oba nasilneža aretirala.

Ce se v kavarni zaspi. V kavarni »Bizanti« je zaspal potnik K. Pitella. Nek uzmovič je to vporabil ter mu izmaknil iz žepa zlato uro in verižico vredno z obeskom 600 K. Tatu je izsledila policija v osebi mornarja 20letnega Marka Misur ter ga zaprla.

V Lloydovem arsenalu so padli z odra v doku trije delavci: Ivan Trobec, Just Senič in Ivan Mioni ter se precej močno poškodovali.

Naše gledišče. V nedeljo popoldne ob 3. uri se ponovi »Papa Ekscelesca«, zvečer ob 8. uri pa opereta »Jesenski manevri«.

O plesu otrok smo dobili več odgovorov, s katerimi bi primerno odgovorili na vse strani, klerikalne in socialne. Toda za nas je stvar končana in se nam ne zdi vredno preklati se z onimi velikimi prijatelji mladosti. Izpogovornost o tem ob drugi priliki, ko bo stvar zopet aktualna.

PROSVETA.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v soboto se igra prvič na našem odru izvirna ter efektna Funtkova drama »Tekma«, ki ji je snov zajeta iz umetniških krogov. Predstava se vrši za **nepar** abonente. V nedeljo popoldne ob 3. uri pri zelo znižanih cenah burka s petjem »Lumpacij Vagabund«. Predstava se vrši izven abonementa za lože **nepar**; zvečer nepreklicno zadnjič v sezoni krasna lirska opera »Rusalka« (izven abonementa za lože **par**).

Povodom Sattnerjevega oratorija je izdala »Gl. Matica« obširno 38 strani obsegajočo knjižico, v kateri se nahaja besedilo oratorija, da

more občinstvo pri izvajanju delu slediti; dalje z motivi muzikalna in vsebinska razlaga oratorija iz peresa g. St. Premla, živitopis skladatelja P. H. Sattnerja z ozirom na njegovo glasbeno delovanje in kratak spis o pomenu tega oratorija za Slovence. Knjižico s skladateljevo sliko je dobiti v trafiki Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici v Ljubljani za ceno 20 h, po pošti 25 h, ki se lahko pošlje pri naročilu v pisemskih znamkah.

DRUŠTVA.

Dramatično društvo v Ljubljani ima odbo-rovo sejo v soboto, dne 2. t. m. ob 6. uri zvečer v pisarni deželnega gledališča, na katero vse č. g. odbornike vabi uljudno: Predsednik.

Sokol I. priredi v nedeljo dne 3. t. m. civilni pešizlet na »Šmarno goro«. Zbirališče na južnem kolodvoru ob četrti na 12 opoldne. Povratek peš preko Gamelnov. Odbor se priporoča za obilno udeležbo tako bratskemu članstvu kakor tudi drugemu cenjenemu občinstvu. »Na zdar!«

Zaključen venček Slavčevih plesnih vaj vrši se danes v soboto ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Pristop imajo tako gojenci in gojenke plesnih vaj, kakor tudi oni, ki ljubijo prijetno zabavo.

Zveza jugoslovovanskih železničarjev. (Podružnica Ljubljana) priredi dne 3. marca 1912 ob 5. uri popoldne v restavraciji »Narodnega doma« I. redni občni zbor.

Izpred ljubljanske porote.

Ljubljana, 1. marca.

Dne 29. januarja t. l. se je vršila v Kolenčevi hiši v Podlipovcu svatba. Vsi so bili židani volje, vse bi se bilo v najlepšem redu izvršilo, da ne bi bilo tujih fantov, kar je povzročilo smrt mladega človeka. Obtoženec Lovrenc Božič, premogar, 25 let star, iz Briš, je pregovoril tudi svoje tovariše Franceta Groblarja, Srečkota Roštana, Jakoba Barliča in Tileneta Cukjatija, da so šli tudi h Kolenču. Domači fantje so ravno prepevali, ko so ti tja prišli. Fant Miha Kralj jih je vprašal, česa so prišli iskat. Takoj nato sta si skočila v vase obdolženec Božič in Jernej Lipovšek. Tedaj so pristopili tudi drugi navzoči fantje, ki so tuje v beg poglali. Fanta Miha Kralj in Jernej Lipovšek sta skupaj stekla za njimi. V tem pa zapazi Lipovšek, da ima tuji fant Jakob Barlič nož v roki; hitro zakliče tovarišu, naj beži in se tudi sam obrnil in nazaj zbežal. V tem pa je Barlič naskočil Kralja in ga dregnil z nožem, nakar je pobegnil tudi Kralj čez njive. Kmalu pa se je ozrl nazaj in videl, da je Božič, ki je bežal po potu, prišel oborožen s kolom Lipovšku nasproti. Ko sta prišla oba nasprotnika skupaj, je Božič Lipovška s kolom na tla pobil in po ležem še nadalje udrihal. Medtem je pa nazaj pribežal tudi fant Jernej Prašnikar, katerega je Barlič tudi s kolom nazaj pogljal. Prašnikar je tekel pred obdolžencem, dokler se ni spotaknil in padel, nakar je obdolženec po njem udri-gel vrnil h Kolenčevi hiši ter povedal domačim fantom, da je videl na poti nekega ležati in da misli da je to Lipovšek. Kakih 40 korakov od ceste je ležal Lipovšek nezavesten. Prišla dva sta ga skušala dvigniti in ga spraviti na noge, a bilo je zaman, nakar sta ga nesla do Kolenčeve hiše.

Nasprotni fantje so si ga ogledali. Obdolženci Božič, Roštan in Barlič, vsi trije oboroženi s koli, so šli mimo Kolenčeve hiše. Božič je še s kolom udaril po Kolenčevih oknih in razbil šipe in okvire, nakar so se odstranili. Lipovška, ki je bil tako poškodovan, da ni prišel več k zavesti, so zanesli domov. Čez dva dni po tem dogodku so ga spravili v deželno bolnico, kjer je čez dva dni umrl. Raztelesenje Lipovškovega trupla je dognalo, da so bile leva čelnica, temenica in zatilnica popolnoma zdrobljene. Možgani so bili zmečkani in velik njihi del je bil popolnoma spremenjen v krvavo kašo. Vsled tega je nastopilo otrpnenje možga-

nov in potem smrt. Božič priznava vsa navedena dejanja. Glede Lipovška pa pravi, da mu je ta pritekel s polenom v roki nasproti in proti njemu zamahnil, a ta mu je odbil z njegovim kolom, nakar ga je z enim udarcem pobil na tla. Temu oporekajo zaslišane priče, katere jasno potrde, da ga je s kolom večkrat mahnil po glavi.

Razprava se je prekinila ob eni in ter se ob treh popoldne nadaljevala; porotnikom se je stavilo šest vprašanj in sicer glede uboja, tri vprašanja glede silobrana, eno glede lahne telesne poškodbe in eno glede razbitih šip. Porotniki so uboj enoglasno potrdili, zanikala vprašanja o silobranu, potrdili lahno telesno poškodbo in razbijanje šip, na kar je sodni dvor obsodil obtoženca na tri leta težke ječe. — Potem se je vršila tajna obravnava proti Menardu radi hudodelstva posilstva.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

BRAMBNA REFORMA.

Dunaj, 1. marca. Situacija, ki se v nji nahaja danes brambna reforma je skrajno kritična. V avstrijskih vladnih krogih se izjavlja, da je vsaka popustljivost napram ogrski izključena.

Dunaj, 1. marca. Skupni finančni minister vitez Bilinski je bil danes opoldne pri cesarju v avdienci. Takoj po avdienci se je odpeljal v Budimpešto, kjer bo tekom današnjega in jutrišnjega dneva konferiral z ministrskim predsednikom Khuenom o vojaških vprašanjih. Khuen Hedervary se odpelje jutri, — v soboto zvečer na Dunaj, kjer bo poročal v nedeljo cesarju o položaju.

CUVAJ V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 1. marca. Hrvaški ban Cuvaj je danes konferiral z ministrskim predsednikom Khuenom Hedervaryjem, finančnim ministrom Lukacem ter domobranskim ministrom Hazajem o položaju na Hrvaškem. V prvi vrsti se je govorilo o razpisu novih volitev, ki se bodo vsled razburjenega javnega mnenja vršile kasneje nego je bilo prvotno določeno.

ČEŠKI ENOTNI KLUB.

Praga, 1. marca. V čeških političnih krogih se povdarja, da je položaj v češkem enotnem klubu brezupen, in sicer tako, da ni več moči upati v njegov nadaljnji obstanek. V prvi vrsti je krivo sedanjega položaja popolno pomanjkanje vsake klubske discipline, kar se je lahko opazalo ob vsaki priliki. V mladočeških krogih se zvrča vsa odgovornost na narodne socialce in na napredno ljudsko stranko, a od te strani se povdarja, da je neznosno razmerje v klubu ustvarilo je zahrbtno mešetarenje in pogajanje mladočeških voditeljev z vlado in to z Gautschem in Stürgkhom.

MIROVNA POGAJANJA.

Berlin, 1. marca. Ruski, francoski, angleški, avstrijski in nemški poslaniki v Rimu se zglase skupno pri italijanski vladi, da jim ta sporoči pod kakimi pogoji je Italija pripravljena pristati na mirovna pogajanja. Na temelju teh pogojev podvzemo velevlasti enak korak v Carigradu.

ŠTRAJK NA ANGLEŠKEM.

London, 1. marca. Po vseh premogovnikih je ustavljeno delo, število štrajkujočih se še ne da natančno določiti, približno pa znaša to število poldrugi milijon. Posledice štrajka se že poznajo v industriji. Vsled pomanjkanja premoga so danes ustavile delo skoro vse družbe za jekleno industrijo, jutri store isto družbe za železno industrijo. Tudi tovarne za keramične produkte so ustavile delo, da je zopet nad novih 60.000 delavcev brez dela. Mnoge železnice so zmanjšale promet in ga omejile na minimum. Na londonskem trgu se poznajo posled-

dice štrajka že občutno, cene mesa, rib in kruha so poskočile za 30 odstotkov. Vlada je za sedaj še popolnoma brez moči.

CENSTOHOVSKI PROCES.

Plotrkov, 1. marca. Danes se je ves dan nadaljevalo zaslišanje prič, in sicer je sodišče zaslišalo več samostanskih uslužbencev, ki so pripovedovali o dogodkih in življenju v samostanu skoro neverjetne stvari. **Patri so bili vedno pijani, dobivali so od vseh strani ženske obiske, v elegantnih ekvipažah so prihajale v samostan vlačuge iz javnih hiš. Bivši priyor pater Reiman pa je pošiljal patrom, ki so imeli ženske obiske, konjaka, likerjev in vina. Drugi dan, ko je ubil Macoch svojega strica, je maševal črno mašo, katere so se udeležili vsi menihi.** Popoldne se je dogodil pri procesu precej senzacionalen dogodek. **Zagovornik Helene Macochove se je prijavil k besedi in v imenu svoje klijentije podal delno priznanje. Helena Macochova je priznala, da je imela s patrom Damazijem razmerje, ki je bilo skozi intimito, ne pa platonsko, kakor je zatrjeval Macoch, občevala je z njim že pred svojo poroko, a tudi po poroki sta se vedno shajala. Pater Macoch jo je vedno zalagal z denarjem, pošiljal ji dragocenosti in denarnih svot.** V Varšavi, kjer sta se vedno shajala, najel ji je veliko stanovanje in ga najsijajnejše opremil. Po letu sta prirejala vedno izlete, bila sta v Opatiji, Krakovu, Dunaju, Budimpešti, kjer sta vedno stanovala v najelegantnejših, prvih hotelih ter se povsod izdajala za moža in ženo. **Kar pa se tiče sokrvice pri umoru njenega moža, zanika Helena vsako sokrvido in dela za vse odgovornega morilca patra Damazija.** — Pri današnji razpravi se je prečitala tudi prva izpoved pobegega priyorja patra Reimanna, katerega zasleduje državno pravdnistično radi tatvine; v ti izpovedi pravi priyor, da je bil napram menihom preveč popustljiv.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Šivilje in vajeke se takoj sprejme. Kje, pove Prva anončna pisarna.

V ponedeljek na trgu v Šiški mleko l po 18 vin. Se priporoča slav. občinstvu M. Florjančič.

Par sto vagonov lepega ledu je še dobiti v Ratečah na Gorenjskem. Kdor bi si ga še rad preskrbel, naj se nemudoma obrne v Rateče, ker ga znajo naraščajoče vode kmalu poplaviti.

Mesečna soba s posebnim vhomom se takoj odda v Novi ulici 3, I. nad. 189—3

K O R E S P O N D E N C A.

Dva mlada gospoda želita korespondirati z dvema mladima izobraženima gospicama. Šifri: »Sovič« in »Nanos« poštno ležeče Postojna.

Viktoria Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Največja zaloga moških, damskih otročjih in pristnih gorskih čevljev. Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

rešili življenje, in da vam tega ne pozabim, naj pride karkoli.

Zadnje besede je izpregovoril s tako trdnim povdarkom, da se neznanec ni mogel kaj, da bi se lahko ne naklonil, kakor da imata zamjenane vloge in je šla njemu dolžnost zahvale za podarjeno življenje.

Med tem pa je volčja četvorica renčala v enomer in ni kazala niti najmanjše potrebe, priznati se za premagano.

— Hudirjeve uljudnosti, res! se je togotil Leas.

— Pri papeževem popku! je kričal Guines, to naj bo Dolina Ljubezni!

— Dolina Spodobnosti in Patosa, pravim, je pristavil Courtehouse.

— Vse se mora prav urediti, se je jezil Ocquetonville, zato nam razložite gospod, kako pridete do tega, ustavljati nam pretepe... Da! Kdo ste vendar?... Kako pravico si prisvajate nad spodobnimi poštenjaki?... Vrata peklen-ska, ni ga, ki bi nam...

— Mir! je ponovil strogo neznanec. V tistem hipu je za trenotek odtegnil masko.

Kakor pod težko pestjo so se zvile hrbtnice četvorice in se globoko priklanjale.

— Brat kralja! — Vojvoda Orleanski!... Ludvig Orleanski si je bil že nadel masko, da bi ne bil spoznan od okolice, Nato se je obrnil k Passavantu in ga vprašal:

— Ali ste me spoznali, gospod?

— Visokost, je odgovoril Hardy, čul sem vaše ime od teh gospodov. Zagotavljam vas,

Hiša Saint-Pol. 41

Lepa prihodnost!

Proda se iz proste roke lepo posestvo v lepem trgu ali v večji vasi na Notranjskem. Pri posestvih je trgovina z mešanim blagom in gostilna s prenočiščem. — Natančneje se poizve v „Prvi anonimni pisarni“ pod št. 50. 175

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Franciška ulica šte. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Najmoderneje črke in okraski.

Tisk v različnih barvah.

Najlinejsa izvršitev.

Solidna in točna postrežba.

Gramofoni - automati !!

• • • tovarniška zaloga • • •

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo ... K 30-

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam špecično samo gramofone, godbene automate in druge mehanske godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledajte si moje zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Stari trg šte. 30

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lasne in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevlarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplo-mere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

Najnovejše, dobro in ceno se kupi

edino le v

„Angleškem skladišču oblek“, Mestni trg 5.

Ogromna zaloga najnovejših spomladanskih oblek, raglanov, klobukov itd. za gospode in dečke, ter najmodernejša konfekcija za dame in deklice, nudi vsakemu okusu v popolno zadovoljnost. — Dospeli so tudi iz Pariza, Berlina in Dunaja osebno kupljeni modeli damske konfekcije, katere zadene poseben chic in pozornost. — Cene priznane nizke in brez konkurence.

O. BERNATOVIĆ.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg šte. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živinsko sol; petrolej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljavo; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

Kolodvorska restavracija JOS. SCHREY.

Od danes do Velike noči vsak dan sveže nastavljanje

Salvator-piva.

Se priporoča z vsem spoštovanjem

JOS. SCHREY,
restavater.

176

Dobiva se edino le pri meni.

Salvator
Ustanovlj. 1651

Del. glavica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 162 —

da vas bom vedel spoznati, zakritega ali prostega obraza in na kateremkoli prostoru.

— Pridružite se mojemu spremstvu, da vas pospremi do mestnih vrat. Vi pa, se je ornil k četvorici, ki se je še vedno klanjala, pazite!

Odšel je s svojimi ljudmi in s Hardyem. Pomagača Ivana Nevstrašnega pa so izginili žureč se, po drugem potu. Na ulici je Passavant začutil na svoji roki mehko in fino dlan. Obrnil se je in spoznal dekle, ki jo je bil iztrgal nasilnostim Ocquetonvilleovim. Povesila je oči in zašepetala:

— Zbogom, gospod. Hotela se vam povedati svoje ime: Ermine Valencienne se imenujem.

— Pomirite se, je dejal miho Hardy, in ne misleč več na štiri divjake, ki niso vredni, da nosijo meč. Lepi ste. V vaših očeh vidim, da imate dobro srce. Zapustite... to ulico, če si hočete dobro, zapustite...

Hotel je reči: »Zapustite žalostni posel, ki ga opravljate.« Pa ni rekel, ker se je bal užalostiti deklico. Nagnila je glavo in opazovala nekaj hipov cestno blato, kakor bi hotela reči: Moja zibelka je v blatu in moj grob bo v njem... končno je dihlila...

— Zbogom, moj lepi kapitan, bog vas varuj!

In stekla je proč, krčevito oblemajoč zlati novce v prsti, ki ga ji je podaril Hardy. Ali mesto v krčmi je šla v svojo podstrešno kamrico v Dolini ljubezni in se zaprla lačna in bedna...

— 163 —

XXI.

Bruscaille, Bragaille in Brancaillon.

Passavant se je poslovil od vojvode Orleanskega pred njegovo palačo in odklonil tudi ponudbo vstopiti v službo njegovega brata-kralja. Nato je krenil v prenočišče znanega Thiband de Poingrea, ki je imel svojo gostilnico v ulici Saint Martin, ravno nasproti njegovi prejšnji hiši Passavant. Nad vrati krčme se je gugalo široko znamenje z napisom: Pri obešeni svinji. V tej krčmi se je bil Passavant nastanil.

Po trdnem odpočitku se je bil probudil za rana svež in čil in nanovo obvezal praske, ki jih je dobil pri nočnem poboju. Nato je razpoložil po mizi svoje premoženje, kar mu ga je bil naklonil Honore de Champdivers in pričel uvaževati:

— Treba je, da spravim roke in noge v gibanje, možgane v delo in da navadim oči na solnčno svetlobo z eno besedo, začeti moram od kraja živeti. Roselys je mrtva, kaj naj me še drži v Parizu. Po svetu pojdem in potepal se bom po cestah kot svoboden, sam svoj gospod, odgovoren le svojim rokam, možganom in svojemu srcu.

Nato je razdelil denar na tri kupce.

Nekaj malega je določil za popravo in nabavo obleke.

Drugi večji del je določil za nakup jezdega konja in oprave.

Tretji kup, ki je bil največji pa je odločil za živobit.

„DAN“ se prodaja v Trstu v sledečih tobakarnah:

Železnik, Sv. Ivan,
Trevisan, ulica Fontana,
Baje, ulica Geppa,
Lavrenčič, Vojašnični trg,
Pippan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Gramaticopulo, ulica Barriera.
Rončelj, ulica S. Marko,
Rankel, ulica del Rivo šte. 22,
Bruna, ulica del Rivo šte. 44,
„ ulica St. Martiri,
Bilan, ulica Covana šte. 14,
Raunacher, Campo Marzio,
Retinger, ulica Grumulo,
Schimpff, državna železnica,
Geržina, Rojan,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Hreščak, ulica Belvedere,
Vivoda, Rojan,
Segulin, ulica Industria,
Sekovar, Vojašnični trg,
Schmelzer, južni kolodvor,
Ivan Treven, Bazovica pri Trstu.